

Phalaenopsis

Ορχιδέες, μία μεγάλη και ιδιαίτερα γοητευτική κατηγορία καλλωπιστικών φυτών με μοναδική εξωτική ομορφιά που συναντάμε κυρίως ως φυτά εσωτερικού χώρου σε σπίτια, γραφεία και επαγγελματικούς χώρους. Οι ορχιδέες ξεχωρίζουν για τα μεγάλα εντυπωσιακά λουλούδια τους που διατηρούνται ανθισμένα για μεγάλο χρονικό διάστημα με έντονα χρώματα σε αποχρώσεις του ροζ, μωβ και λευκού.

Η ορχιδέα έχει τη φήμη του ευαίσθητου φυτού κι αυτό γιατί διαφέρει από τα περισσότερα φυτά που διατηρούμε μέσα στο σπίτι. Στην πραγματικότητα, η φροντίδα της είναι σχετικά απλή, αρκεί να γνωρίζουμε πώς να την περιποιηθούμε σωστά. Στο φυσικό τους περιβάλλον, οι περισσότερες ορχιδέες που έχουν τροπική καταγωγή είναι επίφυτα. Δεν μεγαλώνουν δηλαδή στο χώμα, αλλά αναπτύσσονται πάνω σε άλλα φυτά και απορροφούν νερό και θρεπτικά συστατικά από την ατμόσφαιρα.

Το πιο σημαντικό στοιχείο στη φροντίδα της ορχιδέας είναι να διατηρούμε τις ρίζες υγιείς, παρέχοντας την κατάλληλη ποσότητα υγρασίας μαζί με επαρκή αερισμό για να μη σαπίσουν. Ας δούμε αναλυτικά, ποια είναι τα πιο γνωστά είδη ορχιδέας και τι περιποίηση χρειάζονται για να τις απολαμβάνουμε γεμάτες ζωντάνια και πλούσια ανθοφορία για πολλά χρόνια.

Τι συνθήκες χρειάζονται οι ορχιδέες για να διατηρηθούν υγιείς με πλούσια ανθοφορία;

Για τις περισσότερες ορχιδέες που διατηρούμε σε εσωτερικό χώρο, όπως η ορχιδέα φαλαίνοψις, προτιμούμε φωτεινή θέση μέσα στο σπίτι χωρίς να έρχεται σε επαφή με το απευθείας έντονο φως του ήλιου. Ειδικά τους καλοκαιρινούς μήνες, αποφεύγουμε την έκθεση στον ήλιο, καθώς προκαλεί εγκαύματα στα φύλλα και ξήρανση των λουλουδιών. Φροντίζουμε να τοποθετούμε την ορχιδέα μακριά από θερμαντικά σώματα, από ψυχρά και θερμά ρεύματα, καθώς και από τζάμια. Ιδανικές θερμοκρασίες για να ευδοκιμήσει η ορχιδέα στους εσωτερικούς χώρους είναι μεταξύ 18-27°C.

Για τις ορχιδέες εξωτερικού χώρου, όπως η ορχιδέα σιμπίντιουμ, εξασφαλίζουμε πολύ φωτεινή θέση που δεν τη χτυπούν οι απευθείας ακτίνες του ήλιου. Είναι σημαντικό να τις φυτεύουμε σε προστατευμένες θέσεις από ανέμους και ειδικά από βοριάδες, γιατί υπάρχει κίνδυνος να σπάσουν οι ανθοφόροι βλαστοί της. Για ορχιδέα σιμπίντιουμ που έχουμε σε γλάστρα, προτιμάμε μπαλκόνι με δυτικό ή ανατολικό προσανατολισμό.

Τι γλάστρα χρησιμοποιούμε για την ορχιδέα;

Οι ορχιδέες φυτεύονται σε πήλινες ή πλαστικές γλάστρες. Για τη μεταφύτευση, χρησιμοποιούμε γλάστρες 1-2 νούμερα μεγαλύτερες από τη γλάστρα που ήταν φυτεμένη η ορχιδέα μας και φροντίζουμε να διαθέτει τρύπα αποστράγγισης στη βάση για να απομακρύνεται το νερό και για να κάνουμε πιο εύκολο το πότισμα της.

Για να έχουμε καλύτερο έλεγχο στη φροντίδα της ορχιδέας που διατηρούμε σε εσωτερικό χώρο, χρησιμοποιούμε ειδικά διάφανα γλαστράκια για ορχιδέες που μας επιτρέπουν να βλέπουμε ότι οι ρίζες διατηρούνται υγιείς και δεν έχουν υπερβολική ποσότητα υγρασίας που μπορεί να τους δημιουργήσει προβλήματα. Επιπρόσθετα, ειδικά όταν η ορχιδέα μας είναι ανθισμένη, μπορούμε να τοποθετήσουμε το γλαστράκι μέσα σε ένα όμορφο διακοσμητικό κασπώ για να έχουμε ένα ακόμα πιο εντυπωσιακό αισθητικό αποτέλεσμα.

Τι φυτόχωμα θέλει η ορχιδέα και πότε χρειάζεται μεταφύτευση;

Καθώς η ορχιδέα δεν αναπτύσσεται στο χώμα, για τη φύτευση της χρησιμοποιούμε μίγματα από υλικά που επιτρέπουν τη στήριξη του φυτού, ενώ παράλληλα εξασφαλίζουν την κατάλληλη διατήρηση υγρασίας και καλό αερισμό για τις ρίζες. Σε φυτώρια και σε γεωπονικά καταστήματα, υπάρχουν ειδικές συσκευασίες με φυτόχωμα για ορχιδέες που μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε, οι οποίες περιέχουν υλικά όπως η πευκόφλουδα και οι φλούδες του εξωτερικού περιβλήματος της καρύδας.

Πριν τη μεταφύτευση της ορχιδέας, βγάζουμε το φυτό από τη γλάστρα και αφαιρούμε με τα δάχτυλα μας το υπόστρωμα της πευκόφλουδας από τις ρίζες. Στη συνέχεια κόβουμε τα σαπισμένα ή ξεραμένα τμήματα της ρίζας με ένα ψαλιδάκι, καθώς και τα ξερά φύλλα εφόσον υπάρχουν. Προσθέτουμε καινούριο μίγμα με πευκόφλουδα μέχρι το 1/3 τη γλάστρας, τοποθετούμε την ορχιδέα στη γλάστρα και γεμίζουμε μέχρι πάνω.

Η μεταφύτευση της ορχιδέας πρέπει να γίνεται μετά το τέλος της ανθοφορίας της. Διαφορετικά, υπάρχει κίνδυνος να πέσουν τα λουλούδια της. Η ορχιδέα χρειάζεται μεταφύτευση σε μεγαλύτερη γλάστρα, συνήθως κάθε 2 χρόνια όταν γεμίσουν ασφυκτικά οι ρίζες της και αρχίσουν να εξέρχονται.

Πόσο συχνά ποτίζουμε την ορχιδέα και πώς γίνεται το πότισμα;

Πολλοί ποτίζουν την ορχιδέα με ένα μικρό ποτιστήρι ή τη βάζουν για λίγα δευτερόλεπτα κάτω από την βρύση για να απορροφήσει νερό. Ο πιο αποτελεσματικός και σωστός τρόπος ποτίσματος, είναι να βυθίζουμε το γλαστράκι με την ορχιδέα σε μια λεκάνη με λίγο χλιαρό νερό. Βγάζουμε, λοιπόν, το γλαστράκι από το κασπώ και τοποθετούμε την ορχιδέα μαζί με το γλαστράκι για λίγα λεπτά στη λεκάνη μέχρι να απορροφήσει νερό όλο το υπόστρωμα του φυτού. Στη συνέχεια, βγάζουμε το γλαστράκι με την ορχιδέα και το αφήνουμε να στραγγίσει καλά πριν το τοποθετήσουμε ξανά στο κασπώ.

Το πότισμα της ορχιδέας πρέπει να γίνεται σε σταθερή συχνότητα, ανάλογα την εποχή που βρισκόμαστε και τις θερμοκρασίες που επικρατούν. Ενδεικτικά, την περίοδο της άνοιξης και του φθινοπώρου ποτίζουμε την ορχιδέα περίπου 1 φορά την εβδομάδα, την ζεστή περίοδο του καλοκαιριού κάθε 5 μέρες, ενώ την περίοδο του χειμώνα κάθε 10 μέρες. Πριν ποτίσουμε την ορχιδέα, ελέγχουμε ότι το υπόστρωμα και οι ρίζες της έχουν στεγνώσει. Αν παρατηρήσουμε ότι έχουν υγρασία δεν ποτίζουμε. Όταν οι ρίζες της ορχιδέας μας έχουν υγιές πράσινο χρώμα, σημαίνει ότι ποτίζουμε σωστά. Αν έχουν σκούρο χρώμα, σημαίνει ότι έχουν νερό και χρειάζεται προσοχή να μην ποτίζουμε υπερβολικά. Όταν οι ρίζες αρχίζουν να χάνουν το χρώμα τους και να γίνονται γκρι, χρειάζονται περισσότερο νερό.

Επιπλέον, είναι σημαντικό κάθε πρωί να ψεκάζουμε με νερό το φύλλωμα της ορχιδέας, ειδικά την καλοκαιρινή περίοδο που επικρατούν υψηλές θερμοκρασίες. Ο ψεκασμός του φυλλώματος καλό είναι να γίνεται και την περίοδο του χειμώνα που λόγω των συσκευών θέρμανσης, η ατμόσφαιρα μέσα στο σπίτι μπορεί να είναι αρκετά ξηρή. Η ορχιδέα ως τροπικό φυτό, απαιτεί περιβάλλον σχετικά υψηλής υγρασίας για να έχει πλούσια ανάπτυξη και καλή ανθοφορία.

Πόσο συχνά βάζουμε λίπασμα στην ορχιδέα;

Η ορχιδέα έχει ήπιες απαιτήσεις σε θρεπτικά στοιχεία και δεν χρειάζεται υπερβολικές ποσότητες λιπάσματος. Κατά την περίοδο βλάστησης της ορχιδέας, λιπαίνουμε κάθε 2 εβδομάδες με ισορροπημένο λίπασμα ειδικό για ορχιδέες. Κατά την περίοδο ανθοφορίας της ορχιδέας, η λίπανση γίνεται μια φορά το μήνα. Αποφεύγουμε τη λίπανση κατά την περίοδο του χειμώνα ή εφαρμόζουμε σε πολύ αραιά διαστήματα. Πρέπει να επισημάνουμε ότι η ορχιδέα είναι ευαίσθητη σε λίπασμα με υψηλή περιεκτικότητα σε άζωτο, γι' αυτό είναι καλό να προτιμάμε ειδικά λιπάσματα για ορχιδέες.

Για τη λίπανση της orchideάς προτιμάμε υγρά λιπάσματα που είναι υδατοδιαλυτά στο νερό. Η εφαρμογή της λίπανσης είναι καλύτερο να γίνεται με αραίωση του υγρού λιπάσματος στη λεκάνη που τοποθετούμε την orchideά όταν την ποτίζουμε. Υπάρχουν, επίσης, ειδικά λιπάσματα για διαφυλλικό ψεκάσμο των φύλλων και των επιφανειακών ριζών της orchideάς που μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε.

Ποια είναι τα πιο συνηθισμένα προβλήματα που μπορεί να συναντήσουμε στη φροντίδα της orchideάς;

Αρκετά συχνά, η orchideά μπορεί να εμφανίσει προβλήματα που σχετίζονται με το υπερβολικό πότισμα, το περιβάλλον που την έχουμε τοποθετήσει, την υγρασία που έχει η ατμόσφαιρα και το φως που δέχεται. Πολλές φορές, κάποια συμπτώματα που παρουσιάζει είναι απολύτως φυσιολογικά για την ανάπτυξη της και δε χρειάζεται να ανησυχούμε. Παρακάτω παραθέτουμε τα 7 πιο συχνά προβλήματα της orchideάς με τα συμπτώματα και τις πιθανές αιτίες που τα προκαλούν για να μπορέσουμε να τα αντιμετωπίσουμε εγκαίρως με την κατάλληλη φροντίδα.

– Γιατί η orchideά δεν ανθίζει;

Η εμφάνιση των μπουμπουκιών και η ανθοφορία της orchideάς ενισχύεται όταν η θερμοκρασία της νύχτας πέφτει 10 βαθμούς σε σχέση με την θερμοκρασία κατά την διάρκεια της μέρας. Για να μας δώσει λουλούδια η orchideά θα πρέπει να την τοποθετήσουμε σε φωτεινό σημείο. Η προσθήκη υγρού λιπάσματος για orchideές κατά την περίοδο ανάπτυξης βοηθά στην εμφάνιση της ανθοφορίας.

– Γιατί ξεραίνονται τα μπουμπούκια της orchideάς;

Η ξήρανση των μπουμπουκιών είναι ένα συνηθισμένο πρόβλημα της orchideάς που σχετίζεται με το περιβάλλον που την έχουμε τοποθετήσει. Τα μπουμπούκια της orchideάς ξεραίνονται και πέφτουν πριν ανοίξουν όταν ο χώρος που βρίσκεται δεν έχει ικανοποιητική υγρασία, κάτι που συμβαίνει αρκετά την περίοδο του καλοκαιριού, ειδικά σε συνθήκες καύσωνα. Ένας δεύτερος λόγος που ξεραίνονται και πέφτουν τα μπουμπούκια της orchideάς το ακανόνιστο ή ανεπαρκές πότισμα.

– Γιατί πέφτουν τα λουλούδια της orchideάς;

Τα παλιά λουλούδια της orchideάς όταν ωριμάσουν πέφτουν φυσιολογικά, πάντα σταδιακά, ένα-ένα. Σε αρκετές περιπτώσεις παρατηρούμε τα λουλούδια της orchideάς να μαραίνονται και να πέφτουν μαζεμένα. Αυτό, συνήθως προκαλείται από την έντονη αλλαγή των περιβαλλοντικών συνθηκών στο χώρο που αναπτύσσεται η orchideάς, δηλαδή σε απότομη μεταβολή της θερμοκρασίας, της υγρασίας ή του διαθέσιμου φωτισμού.

– Γιατί κιτρινίζουν τα φύλλα της orchideάς;

Οι orchideές είναι ευαίσθητες στις περιβαλλοντικές αλλαγές και ειδικότερα στις συνθήκες φωτισμού. Αν οι orchideές προσλαμβάνουν πολύ φωτισμό και απευθείας, τότε κιτρινίζουν τα φύλλα. Αν οι orchideές δεν έχουν αρκετό φωτισμό, τότε τα φύλλα τους αποκτούν σκοτεινές περιοχές. Όταν τα παλιά φύλλα της orchideάς κιτρινίζουν, δε θα πρέπει να ανησυχούμε καθώς είναι φυσιολογικό. Αν κιτρινίζουν τα νεότερα φύλλα, ενδεχομένως να είναι και σημάδι υπερβολικού ποτίσματος ή έλλειψης λίπανσης.

– Γιατί σαπίζουν οι ρίζες της orchideάς;

Η orchideά αναπτύσσεται σε συνθήκες υψηλής υγρασίας και είναι ευαίσθητη σε προσβολές από μυκητολογικές και βακτηριακές ασθένειες που μπορεί να προκαλέσουν σαπίσματα στη ρίζα. Αν παρατηρήσουμε τις ρίζες της orchideάς να σαπίζουν, αφαιρούμε εγκαίρως τα ξερά και σαπισμένα μέρη και φυτεύουμε το φυτό σε καινούριο φυτόχωμα.

– Γιατί ζαρώνουν τα φύλλα της ορχιδέας;

Η έλλειψη νερού, ειδικά σε ζεστό και ξηρό περιβάλλον, έχει ως αποτέλεσμα την εμφάνιση ζαρωμένων φύλλων στην ορχιδέα που μοιάζουν ρυτιδιασμένα. Για να το αντιμετωπίσουμε, ποτίζουμε πιο συχνά και ψεκάζουμε τα φύλλα με νερό για να έχουν περισσότερη υγρασία.

– Γιατί βγαίνουν έξω οι ρίζες της ορχιδέας;

Είναι φυσιολογικό οι ρίζες της ορχιδέας να βγαίνουν έξω, καθώς πρόκειται για εναέριες ρίζες που λειτουργούν βοηθητικά στο φυτό απορροφώντας υγρασία και θρεπτικά συστατικά. Όταν δούμε πολλές εναέριες ρίζες να αναπτύσσονται και να βγαίνουν έξω από τη γλάστρα, είναι ένα σημάδι πως η ορχιδέα μας χρειάζεται μεταφύτευση σε μεγαλύτερη γλάστρα.

Ποιες ασθένειες και ποια έντομα προσβάλλουν την ορχιδέα

Η ορχιδέα μπορεί να προσβληθεί από αρκετά έντομα που δημιουργούν προβλήματα στο φύλλωμα, στα μπουμπούκια και στα άνθη της. Τα πιο συνηθισμένα έντομα που προσβάλλουν τις ορχιδέες είναι τα κοκκοειδή που δημιουργούν βαμβακάδα στα φύλλα, ο θρίπας που εμφανίζεται σαν μικρά μυγάκια και και ο τετράνυχος, ένα μικρό αραχνάκι που προσβάλλει το φύλλωμα. Για την αντιμετώπιση των εντόμων, διαλύουμε 1 κουταλιά της σούπας τριμμένο πράσινο σαπούνι σε 1 λίτρο νερό και ψεκάζουμε προληπτικά κάθε 2 βδομάδες στην πάνω και κάτω επιφάνεια των φύλλων της ορχιδέας.

Σε συνθήκες υπερβολικής υγρασίας και κακού αερισμού στο περιβάλλον, η ορχιδέα μπορεί να εμφανίσει μαύρα στίγματα στα φύλλα ή σαπίσματα στη ρίζα που οφείλονται σε προσβολή από μυκητολογικές ασθένειες. Για να αντιμετωπίσουμε τις ασθένειες με οικολογικό τρόπο, ψεκάζουμε με σκεύασμα υγρού χαλκού το φύλλωμα και τις ρίζες της ορχιδέας. Ο υγρός χαλκός είναι βιολογικό σκεύασμα που μπορούμε να προμηθευτούμε από γεωπονικά καταστήματα. - Πηγή: www.mistikakipou.gr